

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LI. Eum cui unius certi ex pluribus incertis eligendi, seu nominandi commissio data fuit, non solùm unum, sed etiam plures eligere posse. Et nullâ factv electione, omnes æqualiter succedere, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

- onus eligendi, sed illi data erat potestas & libertas disponendi ad libitum in favorem unius ex liberis; ita ut ex lectura testamenti constaret ab eius voluntate pendere, utrum vellet eligere, vel absque electione decedere: quo casu decilum fuit, illam liberis electis gravamen imponere potuisse: † cum non à patre testatore, sed ab ipsa matre eligente bona ad eos devenirent: atque ita distinguit Surd. *consil.* 29. num. 18. egregie Peregr. *decis.* 106. num. 3. & de fideicommiss. *artic.* 32. num. 33. circa medium, versic. cuius sententia. Gabriel *consil.* 132. num. 75. & 76. Fular. *quest.* 511. num. 2.
- 45 Neque obstat text. in l. fideicom. l. 1. §. hac verba, ff. de legat. 3. de quo textu agit Peregr. de fideicommiss. *artic.* 1. n. 47. quia ibi testator usus fuerat verbo Rogo: dixerat enim, Rogo fili, ut prædia quæ ad te pervenerint, diligenter colas, ut possint ad filios tuos pervenire, sed in casu proposito testator dixerat se velle ut uxor haberet libertatem, ut posset ad voluntatem suam disponere de bonis, absque ullis verbis necessitatem importantibus; cum tamen in alio casu, nempe si uxor ad secunda vota convolveret, præcisus verbis electionem unius ex liberis fieri mandasset.
- 46 Sed quid juris si testator nullam de secundis nuptiis mentionem fecisset; utrum mater facultatem eligendi sibi datam amisisset? Respondendum est, non amisisset, quia per illam nominationem vel electionem nihil matri acquiritur; sed & tantum nuda ministra: & ita determinat Sanch. in tract. de matrim. lib. 7. *disput.* 88. num. 15. † Et propterea si uxor donet marito ut restituat filio prioris matrimonii, non erit locus dispositioni leg. hac edictali Cod. de secund. nupt. ideo quia maritus fuit tantum adhibitus tanquam nudus minister. Baldus in d. l. hac edictali, n. 19. Salicet. n. 7. Cancr. lib. 3. *variar. resol.* c. 15. num. 340. & 341.
- 48 Quinto advertendum est, eum cui eligendi potestas data est, & à testatore commissæ, ut eligat tempore mortis, non posse illud tempus prævenire: Ratio est quia ex hac præventionem electionis fieri posset præiudicium illis, qui tempore mortis superessent
- 49 capaces electionis passivæ, Surd. *consil.* 264. per tot. † Et ideo si electus in vita, non esset in humanis, aut alias esset inhabilis tempore mortis illius, cui compete-
bat electio, non posset frui bonis in quibus fuit electus: quia electio ad tempus mortis collata redditur nulla, si ante tempus mortis facta fuerit.
- 50 Verum est tamen, quod si electio facta in vita non fuerit revocata ante mortem eligentis, & electus fuerit habilis tempore mortis, electio illa, quamvis nulliter facta, confirmatur morte eligentis. Cald. de potest. eligen. lib. 3. cap. 2. num. 17. & eod. lib. 3. cap. 3. num. 15. & 16. Surd. *d. consil.* 264. num. 27. Sed si fuerit eo tempore inhabilis propter incapacitatem, aut mortem, electio facta in vita nulla remanet, quia cum supponamus testatorem mandasse ut electio fieret
- 51 tempore mortis, † dispositio illa ad tempus mortis relata conditionalis est, & per consequens adimplenda in forma specifica, l. qui hæredes, & l. Mevius, ff. de condit. & demonstr. ut tradit Surd. *consil.* 264. n. 45. versic. & quod septimo: Cyriac. *contro.* 209. num. 49.
- 52 Ruyn. *consil.* 24. num. 9. volum. 2. † Vbi quod habens facultatem eligendi tenetur sequi voluntatem testatoris etiam tacitam: quem citat licet corrupte alleget, Castill. *controvers.* lib. 2. cap. 26. num. 26. & 86. præmissis accedit Molin. de primog. lib. 2. cap. 4. num. 36. versic. sic in ultima voluntate. Rot. *decis.* 323. num. 2. versic. potuit autem revocari, part. 1. recent.

Tom. I. Pars II.

Cæterum, quamvis testator purè hæredem gra-
uerit de eligendo; tamen ex conjecturis reitutio seu
electio ad tempus mortis referenda est, ut advertit
Peregr. de fideicom. *art.* 45. num. 2. & sequitur Fular.
de substit. *quest.* 270. num. 12.

Vnde alias reitutio ad tempus mortis ex me-
te testatoris differendam esse iudicatum fuit, quam-
vis verbis id expressum non esset: nam cum testator
Ioannis & Moneto, & eorum cuilibet certam pecu-
niarum quantitatem reliquisset post annum soluen-
dam, non solum voluerat inventarium per uxorem
fieri, & legata solui; sed legatum etiam illud, cujus
dies post annum veniebat, per uxorem solui manda-
vit, quod non poterat fieri si purè & statim post mor-
tem liberis hæreditatem restitui voluisset. Accedebat
quod reitutio Ioanni & Moneto aut eorum li-
beris fieri mandaverat; quod tractum temporis præ-
se ferebat: maxime cum illi nondum uxorem duxis-
sent, & sic liberos legitimos habere non possent eo
tempore; unde fideicommissi præstatio in aliud tem-
pus dilata omnino fuit: per text. in l. fideicommissa,
§. si filio, ff. de legat. 3. Accedebat denique declaratio
voluntatis ex pluribus aliis conjecturis quas hic con-
sultò omittimus, veluti ex dispositione posteriori per
viam donationis ab eodem testatore facta: item &
observantia subsequuta: ex quibus omnibus fuit
declaratum, electionem fuisse ad tempus mortis di-
latam; & per consequens inutilem, propter mortem
electi quæ evenit ante tempus electionis: ut supe-
rius probatum est.

CAPVT LI.

Eum, cui unius certi ex pluribus incertis eli-
gendi seu nominandi commissio data fuit,
non solum unum, sed etiam plures eli-
gere posse; & nulla facta electione, om-
nes æqualiter succedere, lege testatoris
voluntatem adimplente, & eligentis ne-
gligentiam supplente; nisi agatur de re
quæ apud electum perpetuò non sit per-
mansura, veluti de emphyteusi ad vitam
concessa: aut si ex conjecturis constet de
voluntate disponentis, quod unus dun-
taxat eligeretur; ad quod sufficiunt con-
jecturæ, veluti sæpius repetita unius
vocatio in numero singulari: & hoc ca-
su nulla facta electione, non omnes, sed
solus primogenitus admittitur. Qui libe-
ros suos eligere debet, utrum possit elige-
re nepotes: Et utrum nascituros: Quid
de vocatione facta cum clausula, qui tunc
erunt viventes. Facta semel electione, li-
cita est variatio, si ante tempus facta sit;
secus si post adventum diei vel conditio-
nis appositæ. Quid si nominatio facta
fuerit causa dotis; an liceat variare & re-
vocare electionem. Quid si duo eli-
gere debeant, & unus elegerit ac mor-
tuus fuerit, utrum superveniens variare
queat.

K 2 SVMMA

112 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

SUMMARIVM.

- 1 Qui eligendi facultatem demandatam habet, non solum unum, sed etiam plures eligere potest.
- 2 Si is qui eligere tenebatur nullam electionem fecerit, omnes eligibiles aequaliter admittendi sunt.
- 3 Quamvis nulla facta fuerit electio per deputatum, remanet tamen valida dispositio.
- 4 Mandatario non eligente, lex eligit pro ipso.
- 5 Quando agitur de re qua apud eligendum non est perpetuo remansura, unus & non plures nominari seu eligi debent.
- 6 Unus & non plures eligendi sunt, quando constat testatorem seu disponentem noluisse ut bona sua dividerentur, sed ad unum devenirent.
- 7 Nulla electione facta, solus primogenitus admittitur, quando disponentis voluit bona sua ad unum, & non ad plures devenire.
- 8 Voluntas disponentis, quod unus solus eligatur, colligitur ex saepe repetita mentione persona eligenda in numero singulari.
- 9 Primogenitus succedit, si bona ad unum devenire debeant.
- 10 Si nulla eligendi data sit facultas, solus primogenitus succedit in bonis qua in plures portiones scari nequeunt.
- 11 Qui habet facultatem eligendi liberos suos, vel ses enfans, non solum liberos primi gradus, sed etiam nepotes eligere potest.
- 12 Dicitio enfans, aequipollet dictioni liberorum; & non solum masculos, sed etiam feminas comprehendit.
- 13 Nepotes eligi possunt, quamvis disponentis locutus fuerit de liberis suis, vel ex se descenditibus.
- 14 Idem, si disponentis mandasset eligi aliquem, vel ejus liberos, vel si dixisset suos liberos, vel meos liberos.
- 15 Magna est differentia inter dictionem liberorum, & filiorum.
- 16 Filii differunt a liberis, tanquam species a genere.
- 17 Filiorum nomen est appellativum, liberorum vero collectivum.
- 18 Quando electio in tempus incertum & futurum confertur, tunc non solum nati, sed etiam nascituri sunt eligibiles.
- 19 Si testator mandaverit eligi unum ex liberis, quem uxor capacem magis judicasset, eligi possunt nascituri: quia si de jam natis disponentis cogitasset, ipsemet elegisset, neque electionem fragili sua uxoris iudicio commississet.
- 20 Quamvis disponentis retulerit verba sua ad liberos tunc viventes, tamen ex conjecturis Rota Romana indicavit referri debere ad postea natos.
- 21 Gravatus de eligendo unum ex liberis, non potest eligere nepotes, quando verba dispositionis sunt relata ad primum gradum, vel liberi primi gradus sunt nominati nomine proprio.
- 22 Nepotes eligi nihil obstat, quamvis disponentis loquendo de liberis, adiecerit verba suos, vel meos.
- 23 Explicatur decisio Aragonae 64. apud Ioseph. de Sesse.
- 24 Quando disponentis discretive loquutus est de liberis, & de liberis liberorum, veluti si dixerit volo quod haeres meus eligat unum liberorum

meorum, & si liberi mei moriantur sine liberis, &c. tali casu, liberis in electionis dispositione vocatis, non continentur nepotes.

- 25 Stante discretiva locutione de liberis, & liberorum liberis, electio de persona nepotum facta nulla est, uti facta contra intentionem disponentis.
- 26 Quando unus solus ex eligibilibus superest, cessat electio, & ille solus succedit.
- 27 In electione rerum, an & quando licita sit variatio. Remissive.
- 28 In electione personarum variatio licita est, quando commissio, seu mandatum de eligendo datum fuit in diem, aut sub conditione, si electio fiat ante diem vel conditionis eventum; si vero mandatum datum fuerit pure, facta semel electione, actus dicitur consummatus, & variatio licita non est.
- 29 Expenditur ad hoc text. in l. cum pater 79. §. a filia, ff. de legat. 2.
- 30 Si electio facta fuerit ex causa dotis, sequitur traditione, cum promissione de non revocando, variare non licet, & electio est irrevocabilis.
- 31 Sed si electus non sit in humanis tempore evenientis conditionis, quo fieri debet electio; ipsa pro non facta habenda est.
- 32 Si maritus & uxor, unum nominare debent ad bona paterna & materna, & maritus consentiente uxore unum nominaverit, non potest uxor variare post mortem mariti, etiam quoad bona materna.
- 33 Quando pluribus eligendi facultas commissa est, vel reservata; uno ex illis post factam electionem vita functo, superstes non potest variare; quia quando requiritur aliena voluntas, variatio debet fieri de consensu viri, & uxor.

Continuando materiam praecedentis capituli, sexto loco advertendum est, regulam generalem tradi; cum, qui eligendi facultatem habet, non modo unum, sed plures etiam eligere possit; quia ad omnes personas eligibiles disponentis respexit censetur aequali affectione, l. si quis testamento 16. circa med. Cod. de fideicommiss. libertat. & in l. unum ex familia, §. si duos, ff. de legat. 2. ubi omnes DD. ¶ Et propterea nulla facta electione, omnes eligibiles aequaliter succedunt, d. l. unum ex familia, §. rogo, l. cum pater §. hereditatem, & §. rogo, eod. tit. de legat. 2. l. cum quidam §. idem ait, si quis Titio, §. fin. ff. eodem tit. Roderic. Suarez in repetit. l. quoniam in prioribus, in declarat. l. Regni, quest. 5. num. 1. ¶ Et sic non redditur inutilis dispositio illius qui eligendi facultatem concessit; quamvis nulla facta fuerit electio. Sura. consil. 375. num. 21. versic. & quamvis mandaverit, ¶ Igitur eo cui electio demandata est non eligente, & mandatum non exequente, lex ipsa eligit & admittit omnes eligibiles, tempore & forma per testatorem praescripta. Cytac. Niger controvers. 548. num. 64. iuncto num. 46.

Illa tamen regula locum non habet, quando agitur de re qua est perpetuo penes personam nominandam remansura, veluti si ageretur de emphyteusi ad certum & limitatum tempus vitae alicujus concessa: dum enim agitur de re perpetuo ad personam nominandam remansura, non inter-est alicujus, five unus, five plures fuerint nominati: secus est si res non sit perpetuo apud eum reman-

remansura; quia tempus vitæ vnius, non est tempus vitæ alterius, & vita plurium longior est quam vita vnius: ideo interest substituti, imò & disponentis, pro conseruatione & executione voluntatis eiusdem, vnum, & non plures nominari: quæ ratio cessat dum res apud electum perpetuè est remansura: vt explicat Gomel. lib. 2. *variar. resol. cap. 11. num. 7. in quarta conclus. versicul. quam tamen sententiam*. Steph. Gratian. *decis. Marchia 135. numer. 8.* Alia ratione mouetur Cald. *de emphyt. lib. 2. quæst. 10. num. 31.*

6 Præterea regula illa locum non habet; imò vnus tantum, & non plures eligi possunt, quoties ex coniecturis apparet testatorem, aut alium disponentem noluisse, quod bona per eum relicta diuiderentur, sed apud vnum semper conseruantur: vt dicit Imol. in *d. l. vnum ex familia, § si duos, num. 16. versic. potes dicere quod si ex coniecturis*. Molina *de prim. g. lib. 2. cap. 4. num. 45. & 54.* Quamobrem si testator aut alius disponent de vno senserit, non solum irritatur electio de pluribus facta, sed etiam si nulla electio facta sit, non admittuntur omnes vocati, sed vnus tantum, vt mox exponemus, & tradit Molin. *loco citato, num. 42.*

8 Voluntas autem disponentis in casu aliàs proposito, satis colligebatur ex iterata mentione vnius filij masculi nominandi: quia per octo vices facta fuerat mentio *d'vn fils male qui seroit nommé*; cum tamen ex numeri singularis quadruplici repetitione, non plures, sed vnum duntaxat eligendum esse concludat *Surd. consil. 375. per totum*, & maxime *num. 16. & 25.* In eodemque casu consulens, ad dubia respondens, idem *Surd. consil. 369. num. 24. & sequentib. & n. 35. in fin. versic. præterea si inspecta*. Menoch. *consil. 1007. num. 15.* Addit. ad Molin. *de primogen. lib. 2. cap. 4. num. 45. & 46.* *Fulcr. de substitut. quæst. 380. num. 15.* Vbi etiam alias affert coniecturas, ex quibus colligi possit disponentem de vnius duntaxat electione intellexisse.

9 Obiicies, quid ergo fiet de istis bonis, si is qui facultatem habet eligendi, neminem nominauerit, aut plures contra disponentis voluntatem.

Respondet, solum primogenitum in his bonis succellurum: hæc enim ab omnibus recepta est conclusio, quod quotiescumque electio non potest fieri nisi de vnius persona, primogenitus admittitur, si nulla facta fuerit electio. Gabriel *consil. 85. num. 7. volum. 2.* Aut si simpliciter dispositione aliqua caueatur bona ad vnum duntaxat deuenire debere; nullà data alicui eligendi facultate, censetur solus primogenitus vocatus. Roderic. *Suar. ad l. quoniam in prioribus, Cod. de inofficiis testam. ampliat. 10. n. 26.* Covar. *lib. 3. variar. resol. cap. 5. n. 3.* Guid. Pap. *decis. 467.* Peregr. *consil. 102. num. 8. volum. 4.* *Surd. d. consil. 375. num. 16. & consil. 369. num. 21.* Simon de Præ. *de interpret. ultim. volunt. lib. 3. interpret. 3. dubit. 4. solut. 3. & ultim. num. 11. fol. mibi 224.*

11 Septimò decidendum est, vtrum si alicui data fuerit facultas eligendi liberos suos, possit eligere nepotes. Regula generalis est, liberorum appellatione, vel etiam dictione Gallica collectiua *Enfans*, contineri quoque nepotes, l. *liberorum, ff. de verb. signif. Maynard. lib. 5. cap. 51. num. 2.* Ludon. *Bellus consil. 89. num. 12.* Charond. *aux memorables observations, in verb. Enfans.* Barry *in tract. de success. lib. 17. de condit. & demonstr. in tit. de condit. si sine liberis, n. 18. fol. 123.*

12 hæc verba non solum masculos comprehendunt, sed etiam feminas, non per verborum interpretationem, sed ex propria verborum significatione. Mantica. *de coniect. lib. 1. tit. 14. num. 11.* *Condit. decis. 111.*

Tom. I. Pars II.

num. 10. & 480. num. 3. Tusch. *litera L, conclus. 337. num. 1. & 2.*

Præmissa ampliatur vt procedant, etiam si disponentis vsus fuisset dictione liberorum suorum, vel ex se descendendum; vt etiam in nomine *filiorum* tenuit Gratian. *discept. forens. 629. num. 14.* & de dictione *liberorum*, *Fulcr. quæst. 317. num. 22.* *Lud. Bell. consil. 89. num. 9. 10. & 11.* *Barbol. de appellat. verb. cap. 1. n. 9.* Idem si testator vocasset aliquem, & eius liberos, quod eo non obstante descendentes in vltiori gradu sint comprehensi, cum non debeat fieri differentia inter nomen eius & suos, vt tradit Menoch. *lib. 4. præsumpt. 70. num. 24. & 25.*

Fieri tamen debet differentia inter nomen *filiorum* & *liberorum*; nam nomen *filiorum* proprie feminas non comprehendit; secus est de nomine *liberorum*, quod est nomen commune. Menoch. *lib. 4. præsumpt. 84. num. 15. & consil. 877. num. 16. & 17.*

Præterea filij à liberis differunt tanquam species à genere, & vocati sub nomine *filiorum*, dicuntur specialiter vocati; qui verò sub nomine *liberorum*, dicuntur vocati in genere. Tusch. *litera L, conclus. 337. n. 18.* & nomen *liberorum* est collectivum, *filiorum* verò appellatiuum, quod excludit nepotes. *Lud. Bell. d. consil. 89. num. 9. & 12.* *Peregr. de fideicom. artic. 19. n. 25. versic. vltimus autem, & n. 27. & consil. 40. num. 28. & 29. volum. 6.*

Et non solum nati continentur, & eligibiles sunt, sed etiam nascituri, quando electio in tempus futurum & incertum, quod venturum sit, collata est. *Lud. Bell. consil. 89. n. 15.* *Rot. decis. 162. num. 1. part. 6. recent.*

Idem dicendum est, si testator vxori mandasset eligendo vnum ex liberis, quem magis capacem iudicaret, ex quo colligitur ipsum suam dispositionem etiam ad nascituros tetulisse: Quia si ad solos iam natos respexisset, ipsemet elegisset, nec fragili vxoris iudicio electionem commisisset, vt in simili arguit Rota super testamento Illustriss. Domini Doyse *decis. 77. n. 12. versic. Quarta, parte 6. recent.* vbi est casus in fortioribus terminis: Quia testator suam dispositionem restrinxerat ad tunc viuentes, & tamen quamuis eidem testatori nulli essent nati liberi, Rota adiudicauit fideicommissum liberis post ipsius testatoris obitum conceptis & procreatis; quidquid in contrarium scripserat Excellentissimus Dominus Belonus Præses, qui scripserat contra aperturam fideicommissi; scripserat & Ego, cum nonnullis Iuriconsultis Auenionensibus; sed Rota ex coniecturis, & ex tractu temporis appposito in testamento iudicauit contrarium, & fideicommissum fuit apertum in fauorem filij post obitum testatoris nati: vt in *dist. decis. 162. part. 7. recent.* *Peregr. de fideicom. artic. 22. num. 30.*

Et quod grauatus de restituendo liberis, seu de eligendo vnum ex liberis, possit restituere, vel respectu eligere vnum ex nepotibus, fuit decisum apud Ioseph. de Sesse *decis. Arag. 53. in secundo dubio, & num. 8. usque ad finem*, & maxime *num. 21.* vbi dicitur electionem non posse fieri in persona nepotum, si fuerit ordinatum eligendos esse Petrum, Ioannem & Martinum, expressis illorum propriis nominibus; secus est si hæreditas fuerit alicui relicta distribuenda in filios, non restringendo se ad filios primi gradus; quo casu absque dubio dicitur comprehendere nepotes, idque non ex fictione, sed ex iusta interpretatione; & sic dicit bene fuisse iudicatum, nepotes in illo casu esse eligibiles.

Et Notandum est, quod in casu illius decisionis testator vsus fuerat illa clausula, quod bona diui-

K 3 dat

dat inter filios suos, & meos, & tamen non obstantibus illis verbis *suos & meos*, fuit iudicatum electionem fieri posse in persona nepotum, ut etiam monuimus supra num. 14.

- 23 Et licet in contrarium facere videatur decisio ejusdem authoris 64. tamen illa loquitur in terminis vocationis filiorum; nos autem agimus de vocatione liberorum, quæ duo valde differunt: ut diximus n. 15. & sequent.

Præterea in eadem decisione 64. num. 47. dictus author protestatur se nolle decidere casum illum, in quo adjecta sunt illa verba, *filios suos, & meos*; immò in eadem causa, num. ult. *versic. his attentis*, fuit decisum, filiorum appellatione non comprehendi nepotes, quando filii sunt vocati propriis nominibus; sed quando non sunt vocati filii propriis nominibus, ibidem dicitur, ex quinque Iudicibus quatuor pro vocatione nepotum iudicasse.

- 24 Cæterum, quod superius dictum est, datâ facultate eligendi liberos, eligi posse nepotes, non procedit quando disponens discretivè loquutus est de liberis & de nepotibus seu liberis liberorum; veluti si dictum fuerit quod si filius haberet liberos, & isti liberi haberent alios liberos, volebat hæreditatem suam restituere, &c. tunc enim quia alio modo loquutus est de liberis primi gradus, quàm de liberis ulterioris; electio vel restitutio liberis faciendâ non comprehendit liberos liberorum, seu nepotes disponentis: Cavalier. decis. 465. num. 2. Menoch. consil. 328. n. 8. 9. & 10. Surd. consil. 574. num. 6. *versic. ad quod ostendendum*. † Ideo electio de persona nepotum hoc casu nulla erit, tanquam facta contra voluntatem disponentis. Ioseph. de Sesse d. decis. Aragon. 53. in 2. dubio, à num. 8. usque ad finem, & decis. 164. per totam, maximè n. 110. & 112.

- 26 Præterea regula in principio huius capituli proposita, quod electio potest fieri de pluribus, locum non habet quando unus ex eligibilibus superest; ille siquidem solus admittendus est, & cessat eligendi facultas, quæ non potest exerceri nisi inter plures. Cald. de emphyt. lib. 3. cap. 10. num. 3. in fine, *versic. cæterum*. Cytac. controvers. 57. num. 3. per totam, Menoch. consil. 1226. per totum.

- 27 Octavò dum quaeritur, utrùm factâ semel electione licita sit variatio? Notandum est, quæstionem restringendam esse ad terminos suos: quia alioqui nimis ampla esset variationis materia circa electionem, circa res, vel remedia, &c. in contrariis, in iudiciis, in ultimis voluntatibus, de quibus Imol. in dist. l. unum ex familia, in princip. num. 7. Rip. in l. servi electione, ff. de legat. 1. & alii qui brevitate gratiâ omittuntur. † Ideo loquendo de electione personarum incertarum ex certis, solemnis est illa distinctio quam asserunt Glof. Batt. Imol. & alii dist. l. unum ex familia. Quod si electio alicui purè commissâ sit, factâ semel electione, non admittitur variatio, nec nova nominatio: quia cum electio sit valida, & actus electionis seu nominationis fuerit consummatus, non est ampliùs de variatione tractandum. Sed si electio fuerit commissâ in diem, vel sub conditione; veluti cum relata est ad tempus mortis, vel aliàs dilata, & non purè concessa fuit eligendi potestas; si electio fuerit facta ante tempus, licebit variare: quia actus nulliter factus non consummavit eligendi facultatem: hanc distinctionem sequuntur Gomel. ad leg. 17. Tauri, num. 6. Surd. consil. 264. numer. 29. Molin. de primog. lib. 2. cap. 4. numer. 22. Videnda est addit. ad Gammam decis. 36. Valasco. consult. 102. numer. 23. & sequentib. Cuiac. observat. lib. 10. cap. 39. Rota decis. 323. & 263. part. 1.

recent. Seraph. decis. 589. Gratian. discept. forens. capit. 746. num. 12. Barry de success. lib. 8. tit. 8. quando ex pluribus &c. num. 4. fol. 310. † Videndus etiam text. & DD. in leg. cum pater 79. §. à filia. ff. de legat. 2. A filia pater perierat, ut cui vellet ex liberis suis, prædia cum moteretur restitueret: uni ex liberis prædia fideicommissaria viva donavit; non esse electionem propter incertum diem fideicommissi certa donationis videbatur. Nam in eum destinatio dirigi potest, qui fideicommissum inter ceteros habiturus est, remota matris electione. Hactenus I. C. qui prædictam distinctionem egregiè confirmare videtur.

Si tamen electio facta fuerit ex causa dotis, cum promissione de non revocando, aut subsequuta traditione, non datur variationi locus, sed electio semel facta in vita irrevocabilis est: ut ostendit Additio ad Molin. de primog. lib. 2. cap. 4. n. 2. in fine, *versic. limitatur etiam*, post Valasco. Caldas, Castill. & alios ibidem allegatos, & videtur tenere Cald. de emphyt. lib. 3. c. 2. n. 49. & Addit. & Gamm. decis. 36. n. 1. in fin. ubi generaliter loquitur de electione facta ob causam matrimonii, quam dicit esse irrevocabilem. † Ego tamen Censeo, ex quacunque causa facta sit nominatio, si ipsa ad tempus mortis eligere debentis relata fuerit, & nominatus moriatur ante nominationem, quod electio non subsistat in præiudicium illorum, qui tempore mortis quo nominatio faciendâ erat, superstitēs fuerint, ob rationes & iura supra allegata.

Hoc etiam aliàs Consului, quod si inter maritum & uxorem conventum sit, unum ex liberis tam ad paternam, quàm ad maternam bona eligi, de cõmuni utriusque consensu; Maritus autem Paulum Aldonsum primogenitum, præsentem & consentientem uxore nominasset, mortuo marito non poterat uxor nominationem factâ de illo primogenito contravenire, nec illam etiam quoad bona materna revocare. † Quando enim pluribus eligendi facultas commissâ seu reservata est, uno ex illis post factam electionem mortuo, alius superstes non potest variare: quia in iis in quibus requiritur voluntas aliena, unus absque eo cuius exigitur voluntas variare nequit. Castill. lib. 2. controvers. c. 20. num. 48. ubi ostendit quod in voluntate aliena non licet variare; licet in propria admitteretur variatio. Cod. Fabr. lib. 6. tit. 20. definit. 19.

CAPVT LII.

Fundus dotalis non censetur constitutus, quamvis marito traditus fuerit præcedente dotis promissione in certa pecuniæ summa; nisi tamen datio in solum promiscuè facta fuerit utrique coniugi; vel maritus nomine uxoris, vel tanquam ipsius procurator, prædia receperit; sed si nulla præcesserit dotis certæ promissio in pecunia, fundus dotalis manet, non obstante æstimatione, & fructus illius soluto matrimonio statim ad uxorem pertinent, etiam si agatur de annuis redditibus, quia loco immobilium sunt.

SVMMARIVM.

- 1 Fundus in solum datum pro dote promissa in pecunia, non est dotalis.

2 Hoc